

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Înfrânarea Românilor.

— Desmințirea lui Perczel. —

În numărul din urmă am vestit, că ministrul Perczel s'a lăudat în un cerc de cunoscuți, că el „va înfrâna pe Valachii trădători de patrie”. Această veste a adus-o foaia nemțească „Deutsches Volksblatt” dela Viena și au publicat-o apoi ziarele române și prietine nouă Românilor.

Dar' ce să vezi! Ministrului Perczel i'a venit nu știu cum aceasta desvélire a planurilor lui secrete și s'a pus pe tăgăduite. Prin biurul (deregător) telegrafic a vestit peste tot locul, la toate foile, chiar și la cele românești, că el n'a zis nici-când acele vorbe, că n'are de gând să prigonească pe Români și să ia măsuri aspre împotriva lor, de oare-ce lupta Românilor s'a domolit și numai foile mai ațită.

Adecă ministrul a tăgăduit. Dar' s'a cam fript, căci corespondentul din Pesta al foii „Deutsches Volksblatt”, la tăgăduirea ministrului scrie foaei, unde și cum a auzit el aceasta amenințare:

Înainte cu două săptămâni — scrie el — mai mulți deputați liberali erau în birtul „Szikszay” din Pesta și vorbeau despre articolii eșiți în „L'Independance Belge” asupra cauzei române. Unul dintre ei se exprimă, că totuși e revoltător, că „acești Valachi” mai află încă crezământ în străinătate.

La aceasta zise altul: »Lasă-i să strige, în curând ei vor fi înfrânați.

Aci vorbitorul a repetat vorbele lui Perczel, la care ceilalți ziseră, că Perczel de sigur e un om potrivit, ca să înceapă o înfrânare din fundament.

Poate deci Perczel să tăgăduiască, dar' nimenea nu-i crede, cu atât mai mult, căci cu toții știm, că șovinistii în fundul inimii lor dorind doresc a înfrâna pe Români și a-i călca în picioare.

Întrebarea e numai, că pentru-ce Perczel a trebuit să se lapede de aceste vorbe? Răspunsul la aceasta ni-l dă un fapt, care are să se petreacă acum de curând. Știm, că Împăratul și regele nostru a fost la București. Regele României avea datorința să-i întoarcă visita și a voit să-l cerceteze astăvară la Ischl (în Austria). Tocmai pe atunci însă erau ape mari și comunicația era întreruptă. Astfel visita dela Ischl a rămas atunci, dar' regele Carol o va face acum la Pesta și adecă în 28 l. c. Aceasta este întem-

plarea, din pricina căreia Perczel să lapedă de vorbele cu înfrânarea Românilor. I-a fost rușine sau poate chiar la porunca împăratului nostru a desmințit știrea, ca să nu turbure buna prietinie dintre cei doi monarhi, chiar acum, când ei să întâlnesc la Pesta.

Dar' osteneala lui Perczel cu tăgăduirea e de geabă, căci nimenea nu-l crede, precum am zis. Și cum adecă să-l crează, când poruncile și faptele lui arată că el nouă prigoniri pune la cale și nouă arme făurește împotriva noastră.

Dacă el nu vrea să ne prigonească și sdrobească, să ne răspundă: de ce a fost întemnițat profesorul Dr. Weigand? De ce a înmulțit de nou gendarmeria din Ardeal? De ce în Predeal se deschid numeroase scrisori adresate din România la „persoane suspecte”? Cu ce scop s'au întins mai departe în Ardeal firele telefonice? Pentru-ce se fac mereu procese de ațitare, fără nici un rost și se aruncă în temniță bărbați și tineri de ai noștri? Pentru-ce se prigonesc școalele, așezămintele și foile noastre, precum cetitorii află câteva casuri de aceste și în numărul de față, mai la vale.

Ei, nu sânt toate aceste dovezi, că înfrânarea Românilor să încearcă? Ba da, despre aceasta putem fi încredințați și n'avem decât bine să ne grijim, căci primejdia de sigur ne amenință. Numai cât dl Perczel trebuie să știe, că trecut-au peste capul nostru mai mari furtuni și nu ne-au nimicit, nici nu ne-au strivit. Dacă crede dl Perczel, că el va fi harnic de aceasta, se înșeală!

Proces de presă contra „Tribunei”.
„Tribuna” va avea în curând un nou proces de presă. Fostul redactor responsabil dl Andrei Balteș, care și acum e în temniță în Cluj, a fost citat la pertractare pe 5 Octombrie n. a. c. pentru articolii publicați în nr. 137 al „Tribunei” din anul trecut despre sângerosul măcel din Mehadica.

Eată ce scrie în privința aceasta „Tribuna”:

Acusat este numai dl Andreiu Balteș deși s'au fost luat măsuri pentru aflarea autorilor. Așa se vede însă, că procuratura, care stă la porunca guvernului, nu se interesează atât de autori, cât numai de aceea, ca se deo o nouă lovitură ziarului nostru. Știm chiar, că guvernul și-a pus de gând să ne ruineze materialicește. Și vom vedea, că și în

acest proces, care probabil, tot cu osândă să va sfârși tribunalul ne va pedepsi cu mare amendă de bani.

Nu e destul, se vede, că la Mehadica oamenii nevinovați au fost împușcați ca niște câni, nu e destul, că cei rămași în vieță, răniți și orfani, au mai fost și pedepsiți, acum se caută a ni-se da și nouă o lovitură, pentru-că am cutezat a arăta lumii acest fapt de revoltătoare barbarie.

Nou osândit politic. O nouă jertfă a șovinismului unguresc este învățătorul român din Pintic, George Chiș-Micu, care a fost osândit de tribunalul din Cluj, pentru agitație, la două luni temniță ordinară.

Eată istoricul acestui lucru:

La sfințirea bisericii române greco-cat. din Milașul-mare săvârșită la 20 Sept. 1894 au fost invitați mai mulți oaspeți, cărora li-s'a dat un prânz.

În decursul prânzului s'au ținut mai multe toaste, dintre cari cel din urmă l'a ținut dl George Chiș alias Micu, învățător în Pintic, în onoarea poporului care a lucrat pentru sfântul locaș, lăudând preste tot națiunea română.

Aceasta a fost destul, ca protopretorul din Ormenișul-de-Câmpie, care încă a fost de față, să-l arete cu ațitare. În urma acesteia învățătorul a fost de mai multe ori tîrît la tribunalul din Cluj, și la judecătoria din Teaca. În 16 Sep. s'a ținut pertractarea la tribunalul din Cluj, fiind dl Micu osândit, deși apărătorul Dr. Stefan Morar a arătat nevinovăția acusatului.

La temniță. Din Blaj să scrie, că zilele acestea a plecat la temnița din Seghedin teologul Ioan Simu, din Ciufud, osândit la 4 luni temniță.

Precum cunoscut este cetitorilor noștri, dl Ioan Simu, teolog în anul al IV-lea, a fost condamnat alături cu părintele V. Moraiu și învățătorul Crucian Simu toți din Ciufud, de tribunalul din Alba-Iulia, pentru-că au întemeiat un cor de țerani în comuna Ciufud, lângă Blaj, și au cântat cu țeranii: *Deșteaptă-te Române*.

Aceasta, dimpreună cu cele de mai sus sânt „ilustrații” bune la tăgăduirea ministrului Perczel, despre care vorbim în articolul din fruntea foaiei.

Congresul național bisericesc. Excelența Sa Metropolitul Miron Romanul, a conchemat congresul național-bisericesc al metropoliei române gr.-or. pe ziua de 1/13 Octombrie c. la 9 oare a. m. la biserica parohială din cetatea Sibiu.

Congresul studenților români.

Studenții dela școalele înalte ale României, țin în fiecare an în deosebite orașe câte un congres (mare adunare), în care se hotărăsc și pun la cale lucruri privitoare la studenți dar' se țin și câte-o *ședință națională* deosebită, în care se discută cauza națională.

Anul acesta congresul, anume al 18-lea se ține în *Tirgu-Jiului*. Studenții s'au întrunit Sâmbătă, în 18 I. c. și în ziua cea dintâi au trimis presidentului comitetului nostru național *Dr. Ioan Rațiu* o telegramă de salutare, semn, că tinerimea se interesează de cauza națională.

Telegrama e următoarea:

Tirgu-Jiului, 18 Sept. n.

Studentimea universitară română, întrunită în congres la Tirgu-Jiu, salută cu însuflețire pe cel mai aprig luptător în chestiunea națională.

Președintele celui de al 18-lea congres.

La această salutare, dl *Dr. Rațiu* a răspuns pînă o telegramă, în care mulțumește tinerimei pentru salutarea, pe care — zice d-sa —: »o privesc ca dovadă despre iubirea ce o purtați cauzei naționale«.

Bravă tinerime!

Semne bune. Din mai multe părți ne vin vești, cari ne arată, că un nou interes se arată față de cauza noastră națională.

Eată știrile ce le avem:

»*Liga* și prigonirile ungurești. »*Pester Lloyd*» scrie: Comitetul central al »*Ligei culturale*» române din București este convocat pe 24 Septembrie la o ședință spre a se sfătui: ce poziție se iee Românii și anumit »*Liga*» față cu prigonirile, ce Românii din Ardeal au să le sufere din partea Maghiarilor.

Un apel. Foaia »*Opinia*» din Iași publică un călduros apel, prin care îndeamnă pe Românii din România să sprijinească prin abonamente ziarele române dela noi, așa de mult prigonite de »*părintescul*» guvern maghiar.

Eată un cuvânt vrednic de urmat de către toți bunii Români.

Angelo de Gubernatis, vestitul învățat italian și cunoscutul prieten al Românilor, a fost zilele trecute la Paris și a fost primit la presidentul republicei. Din acest prilej, după-

cum se scrie »*Tribunei*«, un tiner român a vizitat pe vestitul bărbat și i-a predat mai multe scrieri mai nouă asupra chestiunii noastre naționale. *Angelo de Gubernatis* le-a primit cu mare bucurie, și-a arătat de nou toată iubirea ce o poartă Românilor și a spus, că are aproape gata o lucrare asupra Românilor.

Dreptul de asociare.**I.**

Oamenii au fel de fel de trebuințe. Totul ce se face, am pute zice, că se face pentru mulțumirea, îndestulirea acestor trebuințe. În vremuri îndelungate de dezvoltare a societății omenești am aflat, că e lucru cu cale și împreunat cu folos, dacă nu putem singuri să facem ceva, să ne întovărășim, să ne asociem puterile, și atunci putem săvârși lucruri mari. Așa s'au născut în decursul timpului felurite asociațiuni, tovărășii, reuniuni, între care cea mai puternică e *statul*. E lucru dat, că trăim în state. Noi încă trăim într'un stat, la care-i spun: *statul ungar*. Scopul, pentru care s'a făcut *statul*, ne spun învățații ce se ocupă cu treaba asta, că e fericirea oamenilor ce s'au asociat în stat. Puterea statului trebuie dar' să aibă totdeauna în vedere acest scop, prin urmare să-și dea nevoia să înființeze lucruri de acele ce sînt de lipsă, ca scopul — fericirea oamenilor — să s'ajungă. Aceasta se face în statele de acum prin *legi*. Deși *statul* e tovărășia cea mai puternică, totuși nu e în stare să ne facă și să ne dea toate de câte avem lipsă. Trebuie ca pentru îndestulirea lipselor, la care *statul* n'ajunge, să facă societatea așezămintele trebuincioase din îndemn dela sine. Și aceasta e cu atât mai mult de lipsă într'un stat, în care puterea statului, perzând din vedere scopul statului, nu voește fericirea tuturor cetățenilor. Rămâne ca să suplinim noi de noi ceea-ce nu ne face *statul*. De aici vine *dreptul de asociare*, de *întovărășire*. Acest drept cuprinde acele

regule, statorite de puterea statului, după care cetățenilor le stă în voe să înființeze tovărășii.

Asociațiunile stau sub controla statului. Controla aceasta o face după legi. În unele state marea cestiune a dreptului de asociare s'a regulat prin lege, în Ungaria până acum s'a regulat numai prin două ordonanțe ministeriale. Scopul nostru de astădată e să facem cunoscute cele mai însemnate dispoziții cuprinse în aceste ordonanțe, de mare trebuință pentru toți cei-ce vreau să înființeze asociațiuni, reuniuni. Aceste reguli formează așa numitul *drept extern de asociare*, care e o parte din dreptul administrativ (chivernisitor) și se cunoaște mai ales prin aceea, că e alcătuit de stat. În fața acestuia stă *dreptul intern de asociare*, care se statorțește de cei-ce înființază asociarea, acesta se cuprinde mai ales în statute și regulamentele trebilor din lăuntru.

Isoarele dreptului nostru de asociare se cuprind în ordonanțele ministrului de interne nr, 1394 din anul 1873 și nr. 1508 din anul 1875. Aceste cuprind reguli numai pentru reuniunile ce nu cad nici între cele regulate de legea comercială, nici între cele poruncite de legi speciale, cum e d. e. legea minelor, sau de dreptul apei, legea industrială. E vorba dar' numai de reuniuni sau însoțiri.

Prima cerință la înființarea unei reuniuni, tovărășii e planul de *statute*, care e de a se înainta guvernului, ca să le vadă și să le provadă cu clausula de arătare (presentare). Primul lucru dar' e, ca cei-ce vreau să înființeze o tovărășie, fiind în curat cu scopul ce vreau să-1 ajungă, să-și lucre planul de statute, să-1 primească într'o adunare, în care se ia proces verbal. Statutele se scriu în 3 exemplare pentru reuniunile, ce sînt de a se întări de ministrul de interne, ear' la cele-ce sînt de a se întări de alt ministru, cum sînt reuniunile agricole, sînt de a se scrie în 4 exemplare, toate se

FOIȚA.**Tot necaz!...**

— Anecdota. —

Doi țărani, nu de mult tare în necazuri mari au dat; Căci au mers cu judecata Până chiar la împărat.

Aci primindu-și sentința... În spre casă au pornit, Unde iată toți țărani Înainte le-au eșit:

— „Bine-ați venit! Bine-ați venit!
„Cum? În pace ați umblat?
„Ați vorbit? Și ce-i, și cumu-i
„Va fi frumos la împărat?“

— „Alelei!.. frumșeță mare
„De numai te iei de gând,
„Chiar prin curte, ce unelte
„Ce podturi, ce mai rînd?!

„Dar' prin casă, Doamne sînte
„Tot un aur și'un argint,
„Tot o floare, o frumșețe
„De când vezi, îți uiți de vînt.“

— „Asta-i drept!“ — Celalalt zice:
„Că flori, minuni, sute vezi,
Chiar în casă de icoane
Bați în palmi, te minunezi.

Dar'... nu vezi, să dai un galbin
Colea 'n ușe vre-un purcel,
Vre-o văcuță hasta;... haia,..

Ba necazu-i și la el!

Em. Suciu.

D'ale tinerețelor.

— Schiță de *Popovici-Bănățeanu*. —

S'a schimbat prietenul meu, s'a schimbat și pace.

Nu 'mi-am bătut mult capul ca să înțeleg, că dragostea e pricina schimbării lui,

dar' vreme îndelungată 'mi-a trebuit până să mă pot apropia de el și de sufletul lui.

Se făcuse mai serios și mai retras, și cum eră visător din fire, nu era chip să-1 ții mult timp cu vorba. Era om tăcut, dar' mie îmi spunea toate, și dacă azi nu cuteza fie de frică ori de rușine, fie din lipsa de curagiu ori de egoism, mîne își deschidea inima și îmi povestea totul din fir în pîr.

Dragostea, taina dragostii lui însă 'mi-a spus-o mai cu anevoie.

„Ce să fac“, îmi zise el într'o zi, „'mi-e prea plin sufletul de ea“.

„Uită-o“.

„Să o uit“, răspunse el și par'că-i era ciudă, că-i dădusem un astfel de sfat.

„N'am ce-ți face atunci, tu însuți ai cunoscut-o prea bine și cu urechile tale ai auzit ce vorbește lumea, de ce 'i-te-ai dat, de ce nu te-ai stăpînit, de ce“...

„De ce? de ce?“

Am tăcut. Era prea aprins și n'aș fi scos-o la cale cu el. Și din cîșul acela

subscriu în regulă de președintele și notarul din adunarea de primire. Aceste, împreună cu precesul verbal se înaintează pe lângă o rugare la pretură, (în comitate, în orașele cu senat regulat și jurisdicționale la autoritățile competente), unde se cere înaintare la guvern. Planurile de statute după ord. ministrului de finanțe nr. 72.066 din anul 1895 sânt libere de timbre și de competențe. Pe procesul verbal și pe rugarea la pretură se cere timbre de câte 50.

Dacă în timp de 40 de zile dela înaintarea statutelor la guvern, ministrul nu se declară prin vre-o hotărâre, ori observare, reuniunea își poate începe lucrarea în mod provisor. Reuniunea se poate privi ca definitiv formată numai după-ce își are statutele vidimate de ministru.

E vorba cum se înțelegem dreptul de vidimare al ministrului? Poate să tăgăduiască după plăcere vidimarea, sau nu? Dreptul guvernului nu însemnează drept de aprobare, întărire sau de concesiune după bunul lui plac. Libertatea de asociare se numără între cele mai de frunte drepturi cetățenești, care nu se poate călca cu picioare numai așa. Vidimarea statutelor nu se poate tăgădui de către guvern, dacă scopul reuniunii nu se împotrivesc cu dreptul, cu morala și peste tot cu ori-ce interes public, ce e de a se apăra din partea statului, dacă mai departe statutele sânt alcătuite la înțeles, lămurit și sânt potrivite, ca să poată sluji de regulă.

Reuniunile, care nu-și fac statute și nu le înaintează la guvern pentru arătare se numesc *ascunse* (secrete), deși poate că toată lumea are cunoștință despre ele. Alcătuirea de reuniuni ascunse, și dacă iei parte în ele, încă nu e fapt de pedepsit. Însă e peste toată îndoiala, că aceste reuniuni nu pot fi luate în apărare de autoritățile publice, ba au drept chiar să le oprească.

Victor Onișor.

Împăratul german în Ungaria.

Zilele trecute împăratul Germaniei, Wilhelm II., a luat parte împreună cu înaltul nostru Domnitor la manevrele împărătești ce s'au ținut la Totis, în partea de mează-noapte a Ungariei.

După manevre împăratul german a sosit, în ziua de 20 Septembrie căl. n., la Budapesta, să viziteze în palatul dela Buda pe Domnitorul nostru.

Primirea ce i-s'a făcut, a fost, e drept, frumoasă, dar' totul arată dorul nebunatic al Ungurilor de a se arăta pretutindeni stăpâni pe țeară.

Așa între mulțimea de steaguri ungurești și nemțești, nu se afla un singur steag negru-galben, steagul casei noastre domnitore.

La marele prânz ce s'a dat în cinstea oaspei Marti, Domnitorul nostru a salutat nemțește în scurte cuvinte pe împăratul german. Acesta a dat un lung răspuns, tot în nemțește, în care a pus cele mai mari laude pe Unguri, și la urmă a sfârșit strigând pe ungurește *Éljen a Király!*, adică Trăiească Regele!

Vorbirea mișună de așa grozave laude pentru Unguri, încât îți pare, că nu un Neamț și încă împăratul Nemților, ci unul dintre cei mai învățiați șoviniști unguri a făcut-o!

De aceea toate foile ungurești nu pot din destul de tare trimbița uriașă lor „învingere“!

Pe cât de veseli sânt însă Ungurii, pe atât de supărați sânt de vorbirea împăratului german Nemții, mai ales cei din Viena, cari vîd și ei, că prea li-se dă nas Ungurilor, cari și așa totdeauna au fost și sânt din destul de lăudaroși și închipuiți, lucru mare.

Și cum se nu fie îndeosebi acum, când însuși împăratul german îi laudă pe Unguri așa de grozav, ca pe un popor iubitor de libertate și înaintarea tuturor popoarelor, deși bine se știe în toată lumea, cât de barbari și de tirani sânt ei de fapt și cât de turbat ne prigonesc aici în țeară, unde nu numai pe Români, Sârbi și Slovaci, dar' și pe tovarășii lor Sași vreau să-i șteargă de pe fața pământului!

SCRISORI.

Adunare învățătorescă.

Ticvanul-mare, 10 Septembrie c.

Reuniunea învățătorilor români gr.-cat. din ținutul Lugojului și-a ținut adunarea generală a X-a la 5 și 6 Septembrie n. 1897 în Ticvanul-mare, în clasa superioară a școlii elementare gr.-cat. române.

Cu această ocaziune frumoase și înălțătoare sărbări românești s'au desfășurat în Ticvanul-mare.

Preoții, cu învățătorii și cu fruntașii români din Ticvanul-mare au făcut tot ce le-a stat în putință, ca învățătorii, preoții și alți caspeți, cari vor să la Ticvanul-mare la adunarea „reuniunii învățătorilor, să fie primiți cu căldură, bine găzduiți și să se simtă bine în comuna noastră.

Sâmbătă, în 4 Septembrie la 11^{1/2} ore a. m. au sosit la gara din Oravița atât comitetul „Reuniunii“, condus de președintele său dl Ioan Boroș, cât și ceilalți învățători, cari au avut a călători cu trenul. Comitetul a fost primit la gară cu mare însuflețire.

După aceea comitetul și oaspeții învățători au călătorit, cu cele 10 trăsuri anume venite, la Ticvanul-mare, unde au sosit la 4 ore d. m.

În fața școlii așteptau sosirea comitetului și a celorlalți învățători d-nii parochi locali *Demetriu Russu* și *Sofroniu Pascu*, învățătorul *Iuliu Birou*, cu elevii școlari, corul „Armoniei“ cu drapelul în frunte și o mulțime de poporeni. La descălecarea oaspeților corul a intonat un imn de salutare.

Dl paroch și prot. D. Russu salută comitetul și învățătorii în numele comunei prin o vorbire acomodată, la care a răspuns dl președ. Ioan Boroș, mulțumind în numele comitetului pentru strălucita și neașteptata întimpinare.

După acestea oaspeții se duc în cortelele lor pregătite pe la casele poporenilor.

La orele 6 d. a. comitetul reuniunii a ținut ședință pentru pregătirea rapoartelor pe seama adunării generale.

Seara la 9 ore, adunându-se la școală corul „Armoniei“, precum și o mulțime de popor și învățători, se face un conduct cu facile și lampioane la casa parochului *Demetriu Russu*, locuința dlui președinte al reuniunii Ioan Boroș. După-ce corul a intonat un nou imn de salutare, dl învățător *Iuliu Birou*,

privindu-l adese-ori și jucându-se cu umbrela prin pietri.

„Da, d-șoară *Hermina*“, zise el, „sânt trei zile de când nu ne-am întâlnit“.

„Trei zile! Nici nu știu minte“.

„D-ta nu îți, alții însă țin“.

„Să poate; eu și dacă aș vrea nu pot“.

Prietenul meu tăcut. Nu putea scoate o vorbă din gură.

„Dle David, a sosit X.?“

„Da“.

„Te rog atunci spune-ți să vină la mine, am să-i împărtășesc ceva deosebit de interesant“.

„Îi voi spune“.

„Uite, am și ajuns acasă“.

„Da, și-mi pare rău“.

„D-tale îți pare rău? Așa. Și de ce?“

„De ce? fiindcă am ajuns prea curând, fiindcă ne-am întâlnit prea târziu și — fiindcă stăm de tot puțin laolaltă...“.

n'am mai vorbit despre dragostea lui. Aveam nădejde în cuminița, dar' mai virtos în firea lui și eram sigur, ca trei patru luni vor stinge focul, care atât îl mistuia.

„Să mă stăpânesc“, — continuă el ca scos din sărite, — „dar' cum să mă stăpânesc, — cine s'ar fi putut stăpâni, dacă ar fi vîzut'o, cât de frumoasă, cât de răpitoare a fost...“

„Va fi fost, va fi fost“.

„Nu va fi fost, a fost. Închipe-ți, că în momentul, în care m'a fermecat pe mine pentru toată viața, ar fi putut ameți toți sfinții din ceruri. — La marginea gropii, ținând cununa, înaltă și sveltă, cu talia de vespe, cu fața palidă și oare-și-cum suptă de părere de rău, cu ochii umezi de lacrimi și plini de o milă îngerească, era frumoasă, neasemănat de frumoasă... Ochii, ochii, și când își ridica sprinceană dreaptă, ca să-și oprească plînsul, te ucidea cu privirea, și atunci...“

„Când?“

„Când? Când au îngropat pe ficiorul popii ea a dus cununa, — și să o...“.

„Ce să o...“.

„Ei, dar' tu...“. Și luându-și pălăria închise ușa trântindu-o.

Dela mine prietenul meu nu s'a dus acasă, fiindcă în chilia lui s'ar fi înădușit. Și tocmai atunci trebuia să se ducă acolo, unde îl mîna ceva mai puternic, decât toată ființa lui.

Apucând pe o uliță laterală, încetul cu încetul își domoli mersul, și, plecând capul în pământ, încep să-și răsucească mustața abia mijită.

Măsura de vre-o câteva-ori lungimea uliței și neliniștit mereu își arunca ochii când în sus când în jos.

Într'un târziu, după-ce soarele asfințise, se ivi de după colț o figură de femeie înaltă.

Cât o zări, prietenul meu stăt o clipă locului, apoi cu pas grăbit îi merse înainte, o salută cam stângaciu și începură vorba călcând încet.

Mergeau alături, el țepăn și ea legănându-se cu capul inclinat spre umărul drept,

dirigentele corului, salută președintele prin o vorbire avântată exprimând simțemintele de recunoștință pentru îndoita bucurie ce i-se face comunei.

La aceasta dl președinte Ioan Boros răspunde prin o vorbire frumoasă.

A urmat apoi convenirea socială la ospătăria „Roșiei”, ce a durat până la miezul nopții.

Duminecă dimineața la 8 ore dl protopop al Oraviței, George Popoviciu, asistat de d-nii parochi Sofroniu Pascu din loc și Avel Pop din Tievaniul-mic au slujit sfânta liturgie împreună cu chemarea Spiritului Sfânt.

La orele 11, intrându-se membrii reuniunii și mulțime de popor în clasa superioară a școlii locale, dl președinte al reuniunii Ioan Boros, prin o cuvântare des aprobată despre autoritatea și misiunea învățătorului, deschide adunarea generală.

După deschidere domnul paroch local Sofroniu Pascu salută adunarea în numele comunei, ear' corul „Armoniei” o salută prin imnul:

„Munți și văi, cetăți și sate
„Și ori-ce pept românesc.
„Să răsună de cântare,
„Pe ilustra adunare
„Fin'o Domnul cel ceresc!”

Părintele protopop G. Popoviciu propune a se trimite ilustrisimului domn episcop Dr. Demetriu Radu, patronul reuniunii învățătorești, o telegramă în semn de omagiu și alipire.

Să primește cu strigări de „Să trăească”!

Urmează la ordine citirea raportului general despre lucrarea comitetului, despre starea fondului și a bibliotecii reuniunii.

Reuniunea are 10 membri fondatori, 36 membrii ordinari învățători și 17 învățători-preoți și 3 membrii onorari.

Comitetul a ținut 2 ședințe.

Fondul reuniunii, la finea anului 1896 a numărat un capital de 632 fl. 61 cruceri, din cari însă 99 fl. sînt restanțe în taxe și pedepse.

Biblioteca reuniunii numără numai 42 opuri.

Fiind timpul înaintat, președintele intrerupe ședința la orele 12, vestind continuarea acesteia la 4 ore d. a.

La 2 ore d. a. a avut loc o masă comună, în curtea ospătăriei „Roșu”. Primul toast l-a ridicat președintele pentru Ilustritatea Sa părintele episcop, Dr. Demetriu Radu, patronul

„Ai drept, dar' uite eu trebuie să merg în lăuntru. Te rog spune-i lui X. Și altădată vom vorbi mai mult, dacă ni-se va da prilegiu. Noapte bună, domnule David!”

Și îi întinse mâna, ear' el sărntădu-i-o, abia îngâna: noapte bună.

Ușa se închise, dar' prietenul meu nu se mișca. După câteva clipite suspinând plecă și tot la trei, patru pași își întorcea capul.

În colț stete locului și privi lung înapoi. Nu se zăria nici un om; era liniște și o seară plăcută și desfătătoare. De după niște nori străbătând, luna se ivi bălae și voluptoasă, dând farmec uliței strimte și umplându-o de lumină dulce și argintie.

Țintuit prietenul meu își ridică ochii și urmări mersul tainic al lunii îngânate de scilpirea stelelor, ce răsăriau desmerdate în jocul învâlmășit al norilor.

„Lună tu, stăpâna mării, pe a lumii boltă luneci”, murmură el.

„Și gândirilor dând vieață, suferințele întuneci. — însă suferința mea o hrănești, o ațîți, o aprinzi, mă arde.

reuniunii. Protopopul Russu a toastat pentru președinte, protopopul Popoviciu pentru inspectorul diecesan; s'a mai toastat apoi pentru primăria comunală, comitetele aranjatoare etc. Președintele ia din nou cuvântul și toastează pentru corul „Armoniei”.

La 4 ore președintele deschide ședința. La ordinea zilei urmează: lecțiunea practică din scriptologie „Scrierea literilor mari P. și Y”. predată de Paul Muntean, învățător în Vermeș; două lecțiuni practice din lectură: „Aprinjoarele, lecțiune pentru clasa I.”, predată de George Poenariu, învățător în Săcaș și „Nu fura”. lecțiune pentru clasa a II-a, predată de Ioan Bogdan, învățător în Oravița; tratatul teoretic „Cari sînt cauzele ce împedecă progresul în școlile noastre populare și prin ce mijloace s'ar pute delătura acelea?” cetit de Iosif Miclu, învățător în Ramna a fost ascultat cu atențiune mai ales din partea țăranilor.

Fiind timpul înaintat președintele închide ședința, și vestește a doua pe Luni în 6 Sept. la 9 ore a. m.

Seara la 10 ore s'a ținut „Serata musicală-teatrală” aranjată de comitetul reuniunii române de cânt „Armonia” din Tievaniul-mare. Din cauza timpului ploios, producțiunea nu s'a putut ține în curte, ci în sala ospătăriei „Roșu”, o încăpere foarte mică pentru astfel de ocasiuni.

După producțiune a urmat jocul, care încetând ploaia s'a întins în curtea ospătăriei cu mare veselie până în zori de zi.

(Va urma.)

Vieața și faptele

lui

Stefan Vodă

cel mare și bun, domnul Moldovei
1457—1504

de George Cătană, învățător.

(Urmare.)

Stefan văzând asaltul porunci la ai săi se să înșire pe marginile pădurii; ear' tunurile bubuia de se cutremura pământul. Turcii se răpeziră cu o furie nespūsă asupra Moldovenilor, dar' fură loviți în față de gloanțe, săgeți și car-

Și stăpănit de un gând dureros, care-l seca de pe picioare, apucă spre casă.

În odaie, la masă prietenul meu ședea nemișcat, cu capul proptit în mâna stângă și cu ochii pironiți într'o carte.

Ciasuri întregi a stat astfel, gândindu-se fără să-și poată da seama la ce se gândește, legănat de atâtea ademenitoare visuri. Dar' biruit de o dorință ce-i sfărîma pieptul, încetul cu încetul cădea pradă unei dureri mistuitoare, care pe nesimțite îi sfășie inima.

Și fără să știe cum și de ce, scoase din fundul mesei, dintre niște vrafuri de hârtii, o fotografie, o puse înaintea lui și sărutându-o încep să plângă.

Picuri de lacrimi îi cădeau din ochi și se rostogoliau pe obraz, ear' lampa încep să pâlpeie tot mai slab, tot mai rar, până-ce se stinse.

(Va urma.)

tice așa de puternic, încât căzură cu fața la pământ ne mai voind și ne mai putând merge înainte. Moldovenii erau bine apărați și precând dau Turcii tot în gol, ai noștri tot în carne vie. Cădeau Turcii ca snopii, caii se poticneau și cădeau cu călăreți cu tot; mii și ear' mii cădeau, dar' alții în locul lor soseau înainte, însă nu puteau merge atâta de strașnic era focul Moldovenilor. Dela o vreme Turcii o rupseră îndărăt la fugă. Atunci Aga din Trapezonta capul lor îi strigă în numele Sultanului lor să meargă înainte spre vrăjmași, dar' nime nu-l mai asculta. Oficierii loveau ostașii cu iataganul și-i îmbărbătau la luptă, dar' toate înzadar. Mulțimea leșurilor, a cailor, a armelor rupte, a sângelui ce curgea, a gemetelor celor ce muriau, băga o spaimă până în măduva Turcilor. Înșuși Sultanul Mohamed se înspăimântă și văzând că o să fie o fugă generală, o să fie părăsit de toți ostașii sei, să decise ca cu pericolul vieții sale, să facă pe ostași a să lupta. El luă în mână buzduganul cel cu șese aripi și dând pinteni calului să repezi ca o săgeată printre rîndurile ianicerilor zicându-le:

»Mișailor! încă dela începutul luptei sînteți învinși? nu vi rușine? așa să luptă fii profetului? să știți că voi merge la ghiauri și mă voi lupta cu ei, chiar să nu-mi urmați voi. Părinții voștri vă vor întreba că unde e Sultanul vostru, și voi le veți răspunde: l-am lăsat să moară, căci numai el singur a avut curaj a merge înainte».

Vorbele acestea îmbărbătară pe ostași, ei rușinați urmară Sultanului care mergea înainte. Stefan făcuse acum a doua greșală; el înșelat de această învingere părută, trecuse cu o parte a armatei rîulețul. Poziția lui cea bună era acum perdută, pădurea nu-l mai apăra, mica lui armată era la loc deschis și să lupta cu vitejie, vrednică de admirat. Moldovenii o mână de oameni să luptau cu o armată de zeci de ori mai mare și susținură lupta încordată de dimineața până seara.

Moldovenii desvoltase o vitejie și bărbăție nemai auzită, dar' în fine oboșiți și împuținați văzând că numai e mod de scăpare o luară la fugă. Atunci marele Stefan cu sabia scoasă călări pe calul seu să încercă ai oprî dela fugă; el le aduse aminte de învingerile din anii trecuți, le spuse că e rușine a fugi, și e fală a muri în luptă cu arma în mână, dar' înzadar căci nime nu-l mai asculta. Calul seu pică lovit fiind de gloanțele inimice. Turcii să aruncară asupra lui și abia scăpă cu ajutorul gardei sale, care îl trase cu sila din luptă.

(Va urma.)

Ioan Popoviciu-Bănăţeanu.

— Vezi ilustraţia. —

Dintre scriitorii mai noi ai noştri, unul dintre cei mai talentaţi a fost *Ioan Popoviciu-Bănăţeanu*. El a scris puţin, căci moartea l-a curmat prea de timpuriu firul vieţii, spre paguba literaturii noastre.

Precum îl arată şi numele, el a fost Bănăţean, fiu de meseriaş, născut în Lugoj. După-ace a isprăvit şcoalele (liceul) de acolo, a intrat la Institutul teologic din Caransebeş, ear' apoi a trecut în România. Aici lucrările lui literare, versuri şi prosă, au fost bine primite şi au eşit în foaia *Convorbiri literare*. În România nu a stat mult, ci s'a rentors acasă, să-şi vadă pe mumă-sa, şi să-şi caute de sănătate, căci era bolnăvicios. El avea de scop să facă examenele teologice, apoi să se facă preot la sate şi să scrie lucruri literare. Dar soarta altcum a hotărât. Cu sănătatea l-a mers tot mai rău şi tinărul poet a răposat în 29 August 1893 în Lugoj. Românii din Lugoj, au ştiut să preţuiască meritele lui, căci l-au făcut înmormântare impunătoare, pe cheltuiala lor.

Dl. T. *Maiorescu* dela Bucureşti, care a scris despre lucrările literale ale lui Popoviciu-Bănăţeanu, îl descrie astfel pe poet: »un tinăr de vr'o 23 de ani, statura mijlocie, slab la faţă, blond, ochii mari, albaştri strălucitori, un suris de şială, dar de o nespūsă blândete pe buzele învineţite».

Scrierile lui au eşit în o broşură din »Biblioteca pentru toţi» a domnului Müller şi noi le recomandăm cetitorilor noştri.

Vorbe înţelepte.

Una la săptămână.

Sfat.

Mă uitam la un grădinar, care sădea un pēr.

— De ce nu-î pui niţel bălegar la rădăcină? îi zisei.

— Nu pui, domnule, îmi răspunse, căci bălegarul îl face de putrezeşte şi se uscă pomul.

Bun de ţinut minte. Să ne sădim tot ce avem, averea, viitorul în pământ sănătos. Să nu fie la rădăcină nimic putred. Dacă otrăvim isvorul, otrăvim riul.

E. Legouvé.

PARTEA ECONOMICĂ.

Oile.

Oile sânt animale foarte folositoare. Ele se ţin mai ales pentru carnea, sēul pelea, laptele, lâna, mielul şi gunoiul lor. De acea ele sânt tare răspândite pe toată faţa pământului şi astfel şi la poporul nostru, care o mare parte din haine şi o parte însemnată a hranei sale le are dela oi.

Ele sânt de mai multe feluri; oaea comună de pe la noi, cea ţigae, muflon, merinos ş. a.

Coloarea lânei este deosebită, asemenea şi mărimea şi greutatea lor dela 10—150 kgr. Ele sânt fricoase şi năuce. Ca hrană le priesc erburile de pe coline, dealuri şi munţi; din potrivă cele de pe locuri aşezate şi băltoase nu le fac bine, asemenea nici anii ploioşi şi peste tot ţerile, unde sânt îndeosebi ploi multe.

Oile au 8 dinţi tăietori şi 24 măsele. Melul se naşte cu dinţii şi măselele de lapte sau li cresc curînd după-ace a fost fētat.

Dela 1—1½. Ńşi schimbă cei doi dinţi din mijoc, dela 2—2½ alţi doi, dela 3—3½ următorii doi şi în urmă dela 4—4½ cei din urmă doi. După schimbarea dinţilor se şi poate cunoaşte vârsta oilor până la 4½ şi chiar şi până la 6 ani.

Dela 6 ani încolo dinţii tăietori încep a se sfărma şi la 10 ani oii li lipsesc

englezi şi oi germane, oi de Bergamo şi merino ş. a.

5. Capre de *Caşmir*, *Angora* şi şi *Alpaca*.

Oile cele mai preţioase sânt *merino*, cu lâna deasă şi foarte fină (subţire). În ţeara noastră oile au lâna mai rară, mai aspră şi mai groasă; dar' nici chiar ele nu sânt deopotrivă, unele fiind mai mari, altele mai mici, avēnd unele lâna mai deasă şi mai moale, altele mai rară şi mai aspră. Dintre oile noastre mai ales sânt cele stogoşe sau Ńgăi din părţile Mărginimei: Săcele, Poiana ş. a. Pentru prăsilă trebuie să se aleagă berbeci şi oi frumoase de acest soi, cari sânt mai mari, au lâna mai deasă, moale şi creaţă şi astfel se şi caută şi plăteşte mai bine, ca cea dela câmpie, care e mai aspră.

Dar' deşi oile noastre n'au lâna aşa fină ca merino — dela cari klg. se vinde odinioară şi cu 34 franci sau cam 15 florini — ele au alte însuşiri bune, cari oilor de soiul cel mai ales le lipsesc. Anume oile noastre sânt dedate cu clima cea rece de aici şi le putem şi mulge, trăgēnd şi cu chipul acesta mult folos dela ele, ceea-ce nu se poate face cu oile merino.

Soiul ales al oilor atrnă fi-reşte atât dela soiul berbecelui, cât şi dela al oii; dar' în locul dintăiu hotăreşte berbecelul, care trebuie să aibă toate însuşirile, ce se recer si adecă: să fie mare, puternic şi vioiu, să nu fie mai tinăr de 2 nici mai bătrân de 4 ani, să aibă lâna multă şi bună, într'o formă pe întreg trupul. Oile de prăsilă încă trebuie luate din fruntea turmei.

Un berbecel se nu mrllească mai mult de 35 oi. Sē întēplă câte odată, că se lasă unui berbecel şi 75—240 oi

de mrlit, în care întēplare rămân multe oi sterpe. Timpul mrlirei ţine 24—36 ceasuri şi vine earăşi din nou la 2—3 săptămâni.

Ştiind, că oile poartă timp de 5 luni, fētatul se poate întocmi după dorinţă. Vrēnd cineva să prăsească miei timpuri de vēnzare, cari se plătesc mai bine, trebuie să-şi vadă de berbeci negri, dela cari capetă miei frumoşi cu lâna creaţă, chiar şi împreunându-se cu oi albe. Spre acest sfirşit berbecii se se lase între oi prin Septembrie, ca oile se fete în Februarie, când meii se vind cu cel mai bun preţ.

Peste tot timpul cel mai potrivit pentru mrlit este la noi în Septembrie şi în Octombrie; ear' al fētatului în Martie şi Aprilie, când adesea e cald şi se poate începe mai înadins şi păscutul pe afară.

Meii de prăsilă, e de lipsă, să sugă măcar 2 luni, când se pot alege pentru

Ioan Popoviciu-Bănăţeanu.

toţi dinţii. Oile trăesc şi până la 15 ani, dar' dela al 8 an în sus aduc puţin folos.

Putinţa de prăsilă se arată la 1½ an şi cele mai multe fată la virstă de 2 ani. Ele poartă 137—153 zile şi fată 1—2 miei de odată.

După felul lânei oile sânt de mai multe soiuri şi anume:

1. Oile cu lâna pīsloasă, între cari se numără oaea Ńigae de pe la noi, oaea de ţeară din *Germania-de-mează-zi* ş. a.

2. Oile cu lâna multă şi lucie, de cari se ţin: oaea de *Bergamo*, oaea *Germaniei*, oaea de *Leicester* ş. a.

3. Oile de merino şi altele de soiul acestora şi adecă: oile de soiul *spaniol*, oile *saxone*, oile de *Padua* ş. a.

4. Soiuri de mijloc, prăsite prin încrucişare sau corcire s. p. din berbeci

a paște deosebit la pășune bună. Meii se nu se lase a paște dimineața până nu s'a luat roaua de pe iarbă și nici seara, după-ce a picat roaua; ear' de earbă brumată nu numai meii, dar' chiar și oile se se ferească. Cătră ameazi le face bine și meilor și oilor zăcerea în umbră la răcoare.

Peste vară oile se țin la pășune, peste iarnă se hrănesc cu fân, paie tăiate, grăunțe, cartofi, sfeclă, lături, turte de oleu ș. a., ear' în lipsă mare cu frunziș, ghinde ș. a.

După adăpat e bine să li-se dee și sare la câte 2 săptămâni — atât vara cât și eamnă.

Mulsul oilor se nu se face în comună, unde de o parte se alege nimica de gunoiul ajuns în curți și pe uliți, de altă parte pricinuindu-se miros greu și multă murdărie, ear' în timpuri ploioase murdărindu-se și bieteles oi, cărora nimic nu le strică mai tare ca umblarea îndelungată prin tină.

Se obicinuește a tăia cozile meilor de prăsilă la vârsta de 2—3 săptămâni, lăsându-se numai ca de o palmă; căci oaea își murdărește cu coada și lâna și ugerul — prin urmare și laptele —; ear' pentru a se îngriși mai bine și a da lână mai multă berbecuții se jugănesc în vîrstă de 3—4 săptămâni.

Negoț românesc.

Bolta societății „Concordia” în Sibiu.

Veacuri lungi au trecut, de când noi Românii, tot ce ne-a trebuit în casele noastre, îmbrăcăminte, nutremânt, chiar și scule economice, cu un cuvânt totul (afară poate de pâne și mămăligă) a trebuit să cumpărăm dela străini, pe cari vîzînd cu ochii 'i-am îmbogățit și din venetici golani 'i-am făcut stăpâni. Și ce credeți, că acești venetici ne privesc, ca pe binefăcătorii lor? O! nu! Ei ne sînt cei mai mari dușmani și numai până atunci se arată umiliți și lingușitori, până 'i-am scos din sărăcie și rugină. Cât ce au apucat la avere făcută din sudoarea noastră, ne sînt cei mai mari contrari și se aliază între ei, la toate privilegiile împotriva noastră. Și noi, ca niște oi bune numai de tuns, le cărăm la prăvăliile lor, pentru toate nimicurile, banii agonisiți cu multă trudă.

Fost-am noi iobagi străinilor, cari și în jug ne-au băgat și au arat cu noi. De aceste necazuri grele părinții și strămoșii nostri, cu punerea vieții ne-au scăpat și ne-au făcut liberi. Oare nu sîntem și noi datori, ca pentru fiii și nepoții nostri, să ne punem pe lucru și să scăpăm din robia comerțului, unde până acuma, deși liberi, am stat ca lăntuiți.

Primul pas pentru desrobire s'a făcut prin întemeierea de bolți (prăvălii, dughene) românești, între cari cea mai mare

și mai însemnată este prăvălia „Concordia”. Acuma numai voință tare ne trebuie și nu peste mult vom pute zice cu fală, că nu sîntem înapoia altor neamuri. Totul atrîna dela noi. Să ne facem dar' datorință de Români.

Mai întăiu trebuie să judecăm, că ori-ce ban dat în mîna străinului, e ca o armă, cu care deși nu ne omoară, dar' ne face vieța nesuferită. Sînt destule exemple, din cari vedem, că dacă dăm oamenilor noștri ceva, pe o cale ori pe alta tot mai căpătăm eeva înapoi, pe când banii dați străinului sînt dați pe vecie, cu aceia nu ne mai întălnim. Sau nu vedem noi, că institutele românești cât au dat până acuma pentru ajutorarea și creșterea neamului nostru. Câți băieți de ai noștri nu 'și capătă pâne la aceste institute și bănci românești, ce le avem. Oare de sute de ani câte câștiguri n'au făcut străinii de pe spatele noastre? Și ce au dat oare pentru noi? Nimic!

Nu vedem noi oare, că dacă ne creștem fii noștri cu mari greutate pe la școale și când au gătat trebuie să ia lumea în cap. Înțelegîndu-le acestea fiecare Român adevărat, trebuie să 'și pună mîna pe inimă și să cugete că ce păcat mare face atunci, când mai stăruiește la îmbogățirea străinilor. Avem azi mai în toate satele câte un negustor român. Dacă acela cumpără marfă dela străini și o vinde la Românii noștri de pe sate, făcîndu-'și astfel avere, el nu e Român curat și nu e vrednic de spriginul Românilor, pentru-că el îmbogățește pe străin de pe spatele popoului nostru, pe care străinul cu nimic nu-'l ajută, ba din contră după-ce 'i-a luat paralele îl și batjocorește.

Avem noi azi frumoasă prăvălie românească în Sibiu, în care se află tot felul de mărfuri bune, efiine și proaspete, așa că nici un străin nu e în stare să vînză așa efiin. Să aude printre unii vorbindu-se: „mă duc la cutare să cumpăr, că capăt mai efiin ca la „Concordia”. Asta însă nu e adevărat. Să poate ca în vre-un loc o marfă să fie mai efiină, dar' aceea nu e așa bună. Că au redus prețurile și ei, au făcut-o de silă. Să 'i întrebe cineva, că de ce n'au vîndut efiin mai înainte, până n'a fost „Concordia”? Chiar și străinii cumpărători încă recunosc, că acela are merit și pe acela trebuie sprijinit, care a făcut să se reducă prețurile.

Dacă voim așadar, să pregătim pentru copii noștri un viitor mai fericit, atunci cu inimă și suflet trebuie să ne grupăm în jurul negoțului român, așa, ca cu timpul să ne fie o adevărată cetate, unde să nu ne poată ataca nimeni, că nu este asta o afacere a unui om singur, pe care să-'l pismuim, că se va ridica și îmbogăți, ci este o afacere a unei națiuni întregi, unde cu toții avem parte.

Groapa de gunoiu.

Groapa de gunoiu este locul, unde se așează gunoiul, după-ce s'a scos din grajd, pentru a se dospî.

Locul acesta trebuie să fie aproape de grajd pentru ca scoaterea și așezarea gunoiului să se facă cu înlesnire. Mai bine e — de se poate — să fie în partea de mează-noapte a grajdului. Locul să fie oblu, pentru-ca din nici o parte să nu se adune apă. Fiind locul așezat, e bine, pentru a-l scuti de apă, să se sape un șanțuleț sau să se facă un zid de jur-împrejur; căci multă apă, ajungînd la gunoiu și stînd baltă acolo, îl spălătocește, făcîndu-'l să 'și peardă sărurile și gazurile de mare preț, ce conține.

Pentru scutirea de arșița soarelui, de vînturi și de ploii, ar fi tare de dorit, ca fiecare groapă de gunoiu să aiba un coperiș anume: din paie, scînduri ș. a. sau cel puțin să fie plantați în jurul seu arbori și anume: nuci, frăgari ș. a.

Forma groapei poate fi: rotundă sau ovală. Afunzimea ajunge fiind la mijloc de $\frac{1}{2}$ m., ear' spre margini aceasta să scadă treptat. Dar' se poate face și așa, ca suprafața groapei să fie piezișe înspre grajd, unde e de lipsă să se afe și o groapă îndeosebi pentru udul vitelor.

Pentru-ca udul să nu se sbeie în pămînt, sau să nu se scurgă prin curte, precum se întîmplă azi la cei mai mulți economi de ai noștri, e de lipsă, ca fundul gropii de gunoiu să se podească cu peatră sau cu cement, ori — cel puțin — cu pămînt galbin, care e de a se bătuci bine.

Mărimea groapei de gunoiu să potrivește după numărul vitelor, după timpul cât ele se țin în grajd și peste tot după gunoiul, ce vom ave să-'l ocrotim în ea. Loc de 4—5 m. ajunge de fiecare vită. Foarte bine lucră acei economi, cari astfel își întocmesc groapa de gunoiu, ca de o parte să se poată așeza gunoiul proaspăt, ear' de cealaltă să fie cel dospit deja.

Groapa pentru ud.

De ud sau pișatul vitelor se îngrijesc economii noștri încă și mai puțin ca de bălegar și așternut; s'ar pute zice chiar, că cei mai mulți nu-'i dau acestuia nici o îngrijire, astlel, că el se perde, fără a pute aduce vre-un folos mai însemnat în economie.

Pentru-ca acest rău să nu se mai întîmple, e neapărat de lipsă ca lângă fiecare groapă de gunoiu să se facă și o groapă pentru ud. Aceasta poate fi dela 1 m. 25 cm. până la 2 m. de afundă și la toată întîmplarea zidită la fund și pe de laturi cu peatră, ori cărămidă sau și mai bine cu cement, ca udul să nu se sbeie în pămînt. În loc de o astfel de groapă se poate folosi o bute de stejar, în care se adună, prin un scoc, materiile curgătoare din grajd. Atât groapa pentru ud, cât și butea sînt de a să țină acoperite.

Pentru scoaterea udului se întrebuințează niște mașinerii, numite pompe. În lipsa acestora, scoaterea se poate face și cu un vas. Udul se scoate odată sau de două-ori în săptămână, folosindu-l la udarea gunoii, făcându-se cu chipul acesta cea mai bună întrebuințare a lui. Bună slujbă face udul, vărsat pe locurile cu iarbă, trifoiu, luțernă, la pomi ș. a.

Tractarea și dospirea gunoii.

Dospirea și deseompunerea gunoii trebuie să se întempe foarte pe încet și regulat. Spre acest sfârșit tot felul de gunoi: dela boi, vaci, cai, porci ș. a. îl așezăm potrivit peste întreaga grămadă, îndesându-l cât mai bine. Unii lasă vitele să treacă peste gunoi, când merg la adăpat sau la pășune și când se întorc. Alții împrejmuesc groapa de gunoi cu stâlpi, peste cari bat 2—3 scânduri, margini sau și numai nescari pari groși, având astfel un ocol, unde vitele se lasă în fiecare zi 2—3 ceasuri, ceea-ce lor le face bine, câștigând de asemenea și gunoiul prin îndesarea, ce ele'i-o pricinuesc.

Afară de îndesare, gunoiul e de a să stropi de câte două-ori pe săptămână cu ud din groapa sau butea, folosită spre acest sfârșit. Udarea se face mai bine cu un vas provăzută cu străcurătoare.

Gunoiul netrăctat astfel se mucezește și putrezește, ear' lucrarea acestuia asupra pământului nici pe departe nu se poate asemăna cu a gunoii îndesat potrivit, și străjuic în regulă cu ud.

Pentru a face, ca gazurile prețioase, ce se află în gunoi, să nu se pearză în măsură prea mare prin aborire, pe lângă mijloacele numite mai sus, e bine a acoperi gunoiul cu cenușe, var stins, bine măruntit, pulvere (praf) de cărbuni de pământ, făină de ghips și — în lipsa acestora — chiar și cu un strat gros de 2—4 cm. pământ humos (gras) ș. a. Această lucrare se face cu deosebire, când am pus cel din urmă strat de gunoi și din unele cauze nu-l putem căra afară în câmp.

Gunoiul bine tractat se dospesce în timp de 3 luni, când se poate căra în câmp, punându-se numai decât sub brează, căci ținându-l prea mult în grămadă — fie el cât de bine tractat — totuși pierde prea mult din părțile sale cele mai toloșitoare plantelor.

Pământurilor nășipoase, e bine, să li-se pună gunoi deplin dospit, ear' celor argiloase și răci un gunoi păios și puțin dospit, pentru-ca dospirea să 'și-o facă în pământ.

Banca „Sălăgiana“.

Noul institut de credit și economii „Sălăgiana“, societate pe acții cu sediul în Jibău (Zsibó) 'și-a început lucrarea sa la 20 Septembrie a. c. st. n., deci domnii

acționari sânt rugați, ca de aici înainte atât ratele pentru acții, cât și alte scrisori să binevoască a le trimite la adresa acestui institut. Depunerile se fructifică cu 5 $\frac{1}{2}$ %.

Jibău, 14 Septembrie 1897.

Directiunea.

Prăsirea galițelor.

Creșterea galițelor.

(Urmare.)

Nutrirea puilor are să fie în săptămâna cea dintâiu, după eșirea lor din ou încât se poate asemenea cu conținutul oului și anume foarte moale, conținătoare de albuș și de o calitate care se poate ușor înmuia.

Pentru zilele cele dintâiu ouele le putem ține ca o nutriție mai naturală. Multă asemănare cu oul are carnea și laptele, după aceea pânea mestecată cu ou, apoi omlet și găluște, pânea, urezul și în urmă greunțe de bucate sfirmate sau grisul. Din ouă ferte și din lapte acru avem să dăm puilor cantități de tot micuțe și de tot bine măruntite, căci cantitate mai mare și bucăți mai mărișoare nu le vor putea mistui în etatea aceasta, când apoi ușor s'ar putea bolnăvi. Este deci mai bine ca să mestecăm ouele căpătate de găini sănătoase cu nutrirea și cu beutura în starea lor crudă și fluidă, ear' laptele nefert și dulce.

Carnea este a se da puilor feartă în cantități micuțe, foarte fin tăiate, mai acomodată este carnea de vițel și pești. Tot asemenea sânt acomodate pentru nutriție și ouele de furnici. Pânea mestecată cu ou și omletul să dăm puilor foarte fin măruntit în stare uscată sau înmuat în lapte. Foarte buni sânt și tăiețaii, ce îi măruntim în supă.

Pânea uscată o sdrobim și înmuat în lapte o dăm puilor. Mălaiul, grisul și urezul îl ferbem în lapte; pe când grăunțe de mălaiu și grisul de grâu, grăunțe de alac, cucuruzul înmăruntit, orzul, ovėsul sau hrișca le dăm mai cu succes în stare uscată, ca așa să se dedeie organele de mistuire cu încetul la nutrețul uscat, adecă cu greunțe de grâu și cucuruz.

Porțiunile de nutreț avem să le dăm puilor adese-ori, anume în săptămânile prime în fiecare oră și în câte 2 ore, ear' în a 2 și 3 săptămână în câte 3 ore odată, când avem să schimbăm cu nutrețul înmoiat și cel uscat. Este mai cu scop, ca să dăm nutrețul în porțiuni micuțe mai de multe-ori, ca rar și în porțiuni mai mari. Avem să purtăm grija, ca puii să mănânce totdeauna tot nutrețul ce-l dăm, prin urmare, să dăm odată numai atâta, cât pot să-l mănânce. Numai seara avem să dăm porțiuni duble, ca puii cei micuți

să aștepte nutrețul trebuincios în zori de dimineață. Nu putem încunjura, ca cloca să nu se împărțescă și ea în săptămânile cele dintâiu cu nutrețul cel scump și bun al puilor; — dar' are și lipsă de asta, spre a se putea reculege după șezutul cel mult la cloce. De altcum putem da clocei pentru crățarea nutrețului puilor pe lângă asta și greunțe. Ca se reținem cloca, sau celelalte galițe dela mărșarea nutrețului puilor, — întrebuințăm o corfă, sau colivie, în care băgăm cloca ori celelalte galițe, până când mărșă puii, — ori luăm spre acest scop o bute întoarsă, provăzută cu găurile corespunzătoare pentru lumină și pentru-ca puii să poată intra în ea, dar' cloca să nu poată eși din ea.

Colivia, corfa de nuele sau butea, despre care am amintit mai sus, — se poate întrebuința și spre acel scop, ca lângă ea cloca încuiată nu poate mărșă nutrețul puilor, — nici nu-i poate duce în locuri depărtate și primejdioase.

(Va urma.)

Iuliu Bardosy.

Sămēnătura să se facă mai afund sau mai la suprafață?

Fie-care plugar să nēsuește, ca grăul sămēnat în toamnă să rēsară cât mai îngrabă, pentru-ca holda, apucând deasupra rēului, să ierneze mai bine. De aceea în tot felul de pământ, care ține apa s. p. cel argilos, humos ș. a. sămēnța se dă mai la suprafață, unde ajungēndu-o căldura soarelui și avēnd și umezală, rēsare cu înlesnire. Din contră în pământurile nēsipoase sămēnța se astupă mai afund, căci cu chipul acesta va avē, pe lângă căldură, și umezeala neapērat trebuincioasă.

Sfaturi bune.

Stērpirea furnicilor.

Pentru a stērpi furnicile dintr'un loc unde nu trebuiau să se încuibe, d. e. prin case, cămări etc., se recomandă mai multe mijloace, cel mai practic însă, este următorul: Se așează la locul unde se prăsesc un burete (sponghe) presărat cu zăhar, — ele fiind mari iubitoare de zăhar, buretele va fi în scurt timp năpădit de furnici, pe cari le omorăm muind buretele în apă ferbinte. Curățit de furnicile moarte și uscat, buretele poate fi din nou întrebuințat.

Crastavetele ca mijloc de vindecare.

Sucul de crastavete proaspēt stors este un leac, foarte bun contra frigurilor, aprinderii sângelui, roșeața feței și scuipatului cu sînge, mai ales însă pentru ofticoși (cu boală uscată) când se arată la acestia roșeața obrazilor. Sucul de crastavete împrospețează și întărește mis-

tuirea, ușurează plumânile și e un mijloc de asudare a pielii. Îl putem căpăta când tăiem crastavetele în felii foarte subțiri, le presărăm cu puțină sare și le stoarcem după 15 minute. Pentru a mări puterea răcoritoare a sucului, îl înăcricim cu puțin oțet.

Pentru înmulțirea albinelor.

Stuparii experimentați recomandă de a pune în timpul facerii fagurilor în stup, o bucată subțire de pâine neagră muiată bine cu miere. În scurt timp dispăre numai mierea, dar și pâinea, în schimb însă se înțeapă mult albinele în depunerea ouălor.

Se mai atrage luarea aminte a stuparilor, și asupra hranei albinelor. — Mierea este mai bună ca zahărul din toate punctele de vedere, fără a exclude zahărul cu deservire mai ales în timpul erunii; primăvara însă, aproape de vremea oțetului e mai bine să folosim mierea.

Știri economice.

Recolta de cafea. Din America-de-meazăzi, anume din orașul *Rio-de-Janeiro* se vestește, că în anul acesta cafeaua a dat o roadă foarte bogată, dar multă a rămas neacoaptă și astfel se va importa puțin în Europa.

Filoxera în Italia. După cum vestește ministrul de agricultură al Italiei, din 69 de provincii (ținuturi) ale țării, în 19 se află filoxera, amenințând viile cu nimicire. În unele părți, cu deosebire în Sicilia și Sardinia viile sunt în cea mai mare primejdie, încât nu se mai pot mântui de peire.

Miserie în Torontal. Tot mi mult se aud din deosebite părți ale țării vesti despre miseria ce amenință populația, în urma roadei foarte slabe din est-an. În ultima ședință administrativă a comitatului Torontal s'a constatat, că în darea directă restanțele se urcă la grozavă sumă de 3,130.000 fl. Execuțiile pentru dare s'au sistat în cea mai mare parte, bieții oameni neavând aproape nici de-ale gurii.

Concurs literar.

— Premiu pentru o monografie. —

În coloanele „*Foii Poporului*” au eșit începând cu anul 1895 mai multe descrieri sau monografii de ale comunelor noastre, cari s'au tipărit și deosebit în broșuri. Astfel au fost descrise și tipărite monografiile comunelor *Gurarău*, *Orlat* și *Răhau*.

Monografiile comunelor au o însemnătate deosebită, cu deosebire pentru noi, căci nouă ne lipsesc încă multe date din trecutul nostru și din descrierea pământului, pe care locuim de veacuri. Prin alcătuirea de monografii se adună multe date de felul acesta și se scutesc de a fi date uitării ori pierdute. De altă parte prin descrieri de sate și ținuturi, ajungem a

ne cunoaște noi pe noi tot mai bine și prin aceasta se nutrește stima și iubirea împrumutată între noi.

Vrednicul nostru compatriot, trecut în România, dl *Dr. Vasile Bianu*, medic în *Buzău*, convins despre însemnătatea monografiilor comunale a hotărât să dea îndemn pentru compunerea unei noue monografii. Spre acest scop a depus la administrația foii noastre 30 fl. în aur, cu care se se premieze cea mai bună monografie a comunei *Făget* din comit. *Târnavei-mici*, în apropiere de istorica localitate: *Cetatea-de-Baltă*.

Monografia are să cuprindă, drept introducere, o descriere istorică, etnografică, chorografică etc. a comitatului, a locurilor mai însemnate din jurul *Făgetului*, cum e bunăoară *Cetatea-de-Baltă*, cetate veche și castel, odinioară în stăpânirea domnilor Moldovei, începând dela *Stefan-cel-Mare*; *Bia*, veche reședință protopopească etc.

Descrierea *Făgetului* va cuprinde tot ce se ține de aceasta comună așa, ca să avem o iconă clară și fidelă despre sat și locuitorii lui. Anume în descriere se va arăta mărimea hotarului, în jugere cadastrale; numărul caselor și descrierea unei case țărănești, interiorul și exteriorul ei și clădirile economice, ce se țin de obicei de casă; zidurile mai însemnate d. e. *biserica*, *școala* etc. trecutul lor și în legătură cu aceasta trecutul comunei, după tradiție și încât se poate după date istorice etc. La descrierea hotarului se se însemne numirile părților de hotar, ce bucate se samănă cu deosebire, apoi viile, pădurile etc. dacă sunt ruine sau locuri cu legende, se se adune aceste din gura poporului. Trecând la locuitori, se se deede numărul lor, naționalitatea, religia, portul, unele obiceiuri frumoase sau deosebite, apoi starea materială a locuitorilor; în legătură cu aceasta se se arete bogăția în vile, cum se țin ele, au sporit sau au scăzut etc. se se arete starea culturală, câți știu scrie și ceti, ce foi umblă în comună etc. În urmă se se face o arătare despre venitele și cheltuelile comunei.

Cam de acest cuprins are să fie monografia *Făgetului* și jur, fiind descris și amintit tot ce este de însemnătate din trecut și present, stând firește în voia autorului a espune materialul în ordinea, care o va afla de mai potrivită. De modele pot servi monografiile comunelor amintite mai sus.

Lucrările au să fie terminate în decurs de 9 luni de zile, fixându-se ca termen 30. Iunie st. n. 1898, până când au să se trimită redacțiunii „*Foii Poporului*”. Ele vor fi supuse judecării unui juriu și acea care se va afla de mai bună va fi premiată și publicată în „*Foia Poporului*”, de unde se poate reproduce în broșură.

Redacția „*Foii Poporului*”.

Însoțiri de viieri.

Statutele

Însoțirii vierilor din Laz, asociațiune înregistrată. (Urmare.)

Părți fundamentale.

§. 23. Pentru a procura părțile fundamentale (§. 6 b) se vor detrage din bani primiti pentru struguri dela fiecare membru în decursul celor 10 ani dintâiu 5%, și se vor conta ca părți fundamentale, observându-se regula, că se vor conta numai florinii întregi, ear' crucerii, cari trec, se vor plăti în numerar. Partea fundamentală cea mai mică trebuie să fie însă de cel puțin 30 fl., neajungând la vre-un membru detragerile pentru a forma partea fundamentală, această are să întregească restul în numerar, ori a concede ca să i-se facă și mai departe detrageri. Urcarea părților fundamentale e rezervată adunării generale.

Părțile fundamentale sunt proprietatea membrilor, acestia se privesc, în cas când însoțirea ar trebui să licuideze ca creditorii ei numai cu deosebire, că vin în ultimul rând spre escontentare.

Pe cât timp e cineva membru, partea fundamentală nu se poate retrage, nu se poate ceda la alții, nu se poate însărcina nici zalogi din partea creditorilor membrilor. Ea servește la din contră lor o eventuală licuidare a însoțirii, încât n'ar ajunge averea ei în linia primă spre acoperirea obligămintelor membrilor.

Membrii eșiți au dreptul a pretinde replătirea părților fundamentale. Replătirea urmează 3 luni după încetarea de a fi membru, dacă adunarea generală nu hotărăște o plătire mai timpurie, membrii eșiți n'au drept asupra profitului anului în care au eșit.

Împrumuturi.

§. 24. Marginea, până la care direcțiunea poate împrumuta capitalii, se statorosește de către adunarea generală, (§. 18 f.) Direcțiunea e legată de hotărîrea aceasta și are, în cas de trebuință, a propune urcarea creditului la adunarea generală. Împrumuturile au să se iee numai după trebuință în rate corăspunzătoare, cât se poate are să se între dacă există în cerc o însoțire de credit cu aceasta în legătură și cont curent.

Taxă de intrare.

§. 25. Membrii au să plătească taxa de intrare, care se va statori de către adunarea generală.

Cumpărarea strugurilor și vînderea vinului.

§. 29. Prețul, cu care să vor vinde din partea membrilor strugurii însoțirii (§. 6 a) se va fixa din partea direcțiunii după ce a ascultat comisiunea examinătoare. Aceasta își va da părerea avînd în vedere calitatea strugurilor. În ce mod are să se taxeze această rămăne a se hotărî mai aproape în adunarea generală. Strugurii trebuie culeși cu îngrijire și nu să pot preda striviți sau deteriorați, (§. 6 d). Prețul cu care are să se vîndă vinul încă să va fixa prin direcțiune după ce a ascultat comisiunea examinătoare (§. 16).

(Va urma.)

CRONICĂ.

Regele Carol la Iași. Foile din România auunță, că la mijlocul lui Octomvrie M. Sa Regele Carol va vizita Iași, unde li se va face o măreață primire. Suveranul va sta trei zile în a doua capitală, în care timp vor fi sărbări strălucite. Cu ocaziunea aceasta s'a hotărât a se face Iașului câteva înfrumșetări care vor rămâne. Între altele se va întemeia Piața Unirii, pe locul numit Petru Bacalu, unde s'a încins la 1856 Hora Unirii. Apoi se va face cu mare ceremonie inaugurarea universității, la 15 Octomvrie n., precum și mai multe clădiri școlare nouă, în ființa de față a regelui. După inaugurarea universității se va deschide o expoziție agricolă și de vite care expoziție se pregătește acum.

„Reunțiunea sodalilor români din Sibiu“. Dela Reuniunea sodalilor români primim următoarea consemnare a membrilor acestei societăți:

Cu taxa anuală de 5 fl. Ioan Bechnitz, privat; cu taxa anuală de 4 fl. Aureliu Paniliu, cancelist; cu taxa anuală de 3 fl. Constantin Stezar, căpitan în pens., Alexandru Lebu, proprietar și Adam Florea, cursor de bancă; cu taxa anuală de 2 fl. Zacharie Boiu, asesor cons., Moise Lazar, asesor cons., Dr. Aurel Brote, director de bancă, Mateiu Voilean, asesor cons., Dr. D. P. Barcianu, prof. semin., Demetriu Comșa, prof. semin., Ioan Papiu, protopresbiter, Dr. Vasile Bologa, director, Nicolau Ivan, asesor cons., Dr. Petru Cioran, medic, Demetriu Cunțan, prof. semin., Silvestru Moldovan, redactor, Dr. Elie Dăian, Dr. Elie Cristea, secretar consis.; Ioan Vătășan, funcționar de bancă, Constantin Pop, funcționar de bancă; Iuliu Boda, cofetar; Emanuil Solomon, măestru lăcătar; Victor Tordășianu, funcționar cons., Cornel Aiser, oficial de bancă; Ludwig Binder, dirigent tehnic al Tipografiei arhidiecezane, Iulius Pankiewicz, restaurator, Heinrich Meltzer restaurator, Dumitru Sêrbu, oficial de bancă, Dr. Ilie Beu, medic, Nicolau S. Nadasdi, comerciant, Ioan Gârbacea, librar, Victor Dressnand, contabil, Iosif Marschall, șef de tipografie, Ioan Mașteiu, comptoarist, Petru Simtion, librar, Ioan Mihaiu, ospătar, Nicolau Mohan, culegător tipograf, Ioan Pinciu, culegător tipograf.

Adunările de control ale armatei c. și reg. vor avea loc în următoarele locuri și zile: Săliște în 17 Oct., Sibiu (cerc) 18 și 21 Oct., Sibiu (oraș) 22 Oct., Bran 17 și 18 Oct., Călnic 20 Oct., Șercaia 22 și 23 Oct., Făgăraș 25 și 26 Oct., Arpașul-Inferior 28 și 29 Oct., Ocna-Sibiului 31 Oct., Nocrich 16 Oct., Agnita 18 Oct., Șeica-mare 20 Oct., Sighișoara (cerc.) 22 și 23 Oct., Sighișoara (oraș) 24 Oct., Mediaș 26 Oct., Cohalm 28 Oct., Cincul-mare 30 Oct. Sibiu, la 8 Septembrie 1897.

Hymen. D-șoara Lucreția Calefariu, fiica dlui Dr. Calefariu din Săliște, și dl Ilie Pop, teolog absolut și preot ales la Ludoș, își vestesc fidațarea lor.

Director de bancă fugit. Din Turda a fugit la America directorul cassei ungurești de economii Timbus Albert, cu soția contabilului seu; fugarul a lăsat în urmă datorii de peste 40,000 fl. Cale bună!

Viriliștii în Caraș-Severin. Numărul viriliștilor comitatului Caraș-Severin e de 30 între cari 8 sânt Români. Cea mai multă dare o plătește dl Zeno Mocioni (4992 fl.) — cea mai puțină Aron Despinici (681 fl.). Viriliștii români sânt următorii: Zeno și Alexandru Mocioni, Marcell Atanasievici, Pavel Todorescu, Mihaiu Bșjan, Dinu Florea, Ioan Maior și Nicolae Proștean.

Din Bucovina. Foia „Patria“, înregistrează cu bucurie știrea, că printre noii judecători numiți sânt și mai mulți români. Printre acestia, aflăm numirile dlor Ilarion Onciul, substituit de procuror la Suceava! Atanasie Pridie, Florea Lupu, Vasile Ghibici, Ioan Cocinschi și alții. Noușle numeri au făcut bună impresie printre Români bucovineni. Oare la noi când se vor numi atâția Români?

Profesor pedepsit. Statul rom.-cat. ardelean a adus, la propunerea episcopului Mailat o hotărîre, prin care profesorii rom.-cat. cari nu s'ar cununa la biserică, ci ar încheia numai căsătorie civilă, să fie lipsiți de postul lor. În înțelesul acestei hotărîri a fost dat afară din post un profesor dela liceul cat. din Brașov, G. Paal, fiindcă a încheiat căsătorie civilă și nu și bisericască.

Jidovii la universitatea din Budapesta. Sead mereu în putere Jidovii dela universitatea din Budapesta. Alaltăieri s'a făcut alegerea de președinte la înșoțirea tinerimii Egyptomi-Kör. Candidatul creștinilor Ortmann, a întrunit 303 voturi, ear' candidatul jidovesc, pretins „reformator“ Gergely, numai 188. Partida celui învins învovățește pe învingători de cele mai cutezate „volnicii electorale“ și amenință a aduce afacerea înaintea rectorului.

Oficer degradat. Ziarul „Narodni Listy“ din Praga vestește, că tribunalul militar din Königgrätz a judecat la degradare pe oficerul de rezervă Wenzel Tekel, iurist ceh. Vina degradatului e, că servea la mai multe foi contrare militarismului, cu un privilegiu a zis, că pentru el sentimentul național e mai mult decât sabia, pe lângă acestea a mai fost amestecat și în alte afaceri naționaliște.

Cel din urmă locșitor al Ungariei. La Viena a răposat, în vîrstă de 86 ani, contele Pálffy Móríc, fost locșitor împărătesc al Ungariei în epoca absolutistă a lui Schmerling. Răposatul a fost vieața sa întreagă „aulic“, termin cu care batjocoresc „patrioții“ pe credincioșii curții din Viena. Pe Pálffy Móríc patrioții nu l-au avut nici când la inimă.

Ungurii despre br. Urs. Foia șovinista Hazánk, care foarte adesea pătimește de friguri patriotice, înregistrând știrea morții baronului Urs, îl numește „colonel daco-român, care la 1848 a condus oardele valahe contra honvezilor“. Odată când buiguiții dela Hazánk — scrie „Tribuna“ — au îndrăsnit a numi pe eroii noștri din 1848 „bandiți și tâlhari“, noi i-am timbrat de infami și mișei. Dar' n'au răspuns nimic, ci au înghițit. Acum ce să le mai zicem? recunosc doar' înșiși — în tăcere!

Țarul — agricultor. La conscripția poporațiunii din Rusia, ce să face acum Țarul încă a căpătat o coală, pe care însuși a scris: *Numele și comunele:* Nicolau Ro-

manow. *Posiția socială:* Țarul tuturor Rușilor. *Ocupațiunea principală:* domnitorul imperiului rusesc. *Ocupațiunea secundară:* proprietar și agricultor. — La Țarevna tot el a scris: Țarevna tuturor Rușilor, doamna tuturor țerilor aparținătoare imperiului rusesc, protectoara tuturor societăților de femei adătoare pe teritoriul Rusiei.

Pentru cinstea mamei. O crimă grozavă s'a comis zilele acestea la Budapesta. Doi tineri meșteșugari, frații Pilár Lajos și János, au junghiat de moarte pe lucrătorul Bozsonyik József, care în beție a încercat să se atingă de mama lor, o femeie de peste 50 de ani. Înjunghiatul a murit peste câteva ore. Unul dintre frați, cel care a dat lovitura de moarte, a fost arestat.

Ungurii contra episcopului Strossmayer. Nu-i arhieru în Ungaria, care să fie așa de des și cu atâta furie atacat de foile ungurești ca bravul episcop naționalist Strossmayer. Acum de curând earși îl improașcă șornaliștii unguri cu cele mai sfruntate înjurături pentru-că nu vrea să lase ca la o nouă școală elementară din Esseg, ridicată pe seama copiilor croați, până și religia să se propună ungurește. Mare arhieru! Ura ce-i poartă „patrioții“ îl fac mare!

Earși anarhiștii. O nouă încercare de omor anarhișt s'a comis zilelele acestea în Barcelona. În miez de noapte un anarhișt a pușcat de două-ori asupra șefului de poliție Portas și l-a rănit greu la pept. Atentatorul a fost prins și arestat, se numește Ramon Sampan Barill, s'a născut la 1867 în Barcelona și e fiul unui consilier municipal. Atentatul s'a comis, pe când Portas eșia din teatru înșoțit de un alt comisar de poliție, care a fost rănit la umăr. Atentatorul a mărturisit că e anarhișt. Înainte cu doi ani a fost arestat de Portas, pentru-că în teatru a batjocorit steagul spaniol. Portas era însărcinat mai de mult cu supravegherea anarhiștilor.

Au rămas în Petersburg. Cât de bine au fost primiți și ospătați Francezii la Petersburg, o dovedește și faptul, că la plecare mulți marinari au rămas, ear' alții au fost gata să rămână acolo.

Când împăratul german a vizitat pe Țarul, au rămas la Petersburg doi marinari. Dar' ce-s doi marinari pe lângă 70, câți au rămas dintre marinarii Francezi. În clipa de a pleca vaporul Pothschau, au fost aduși pe bord 10 marinari francezi, înșoții de doi soldați ruși, fără șapce, căci Francezii l-i-le-au luat, de suvenir.

În Kronstadt au rămas vre-o 70 de marinari francezi, cari abia acum au fost transportați la Franța, pe vaporul Versailles.

Se întrec domnitorii la beutură! Nu numai la toaste, ci și la păhare își știe locul împăratul Germaniei. Deunăzile, când sosise la Würzburg, să viziteze pe prințul domnitor, a deșertat din trei înghițituri o carafă de vin, ce i-s'a întins la gară, pe urmă, ca să arete că a beut-o de tot, a ridicat-o cu fundul în sus. Hurrah-uri vil au urmat la vederea bravurei de păhare. Prințul, un om deja bătrân, n'a voit să se lase mai pe joa, ci aceeași carafă de vin a golit-o și el în trei înghițituri. Publicul l-a aclamat frenetic și pe el. După această întrecere, domnitorii s'au urcat în trăsură și veseli au plecat la palat.

Sfințirea bisericii din Drăguș.

Ni-se scrie: Luni trecută s'a făcut sfințirea bisericii din Drăguș, (cot. Făgărașului). Actul l'a săvârșit înșuși Metropolitul *Miron* asistat de o mare suită de cler. După sfințire s'a dat o masă festivă, la care au luat parte toți fruntașii din comună și din jur, cari au venit la sfințire. Noua biserică e foarte frumoasă; a costat peste 20,000. Pictura e făcută de un pictor român, dl *Octaviu Smigelschi*, prof. la gimnasiul din Ibașfalău. În aceeași zi Metropolitul a făcut diacon pe fiul parochului Făgărașan, dl *Solomon Făgărașan*, ear' pe dl *Dr. E. Cristea* cetăț.

Casuri de moarte. Dumineca trecută a răposat în Sibiu *Nicolae Popoviciu*, fost profesor la liceul din Brașov și vestit și iscosit cântăreț. Răposatul a fost în vârstă de 40 de ani și de câțva timp a petrecut în casa de alienați din Sibiu. Înmormântarea i-a fost Marți, în 21 Septembrie în cimiterul gr.-or. dela Poarta-Turnului, luând parte mulți inteligenți din Sibiu, apoi familia și trei profesori dela Brașov. La mormânt a vorbit foarte frumos dl profesor *Dr. Valeriu Braniște*. Pe răposatul îl deplânge *Maria Popovici*, ca soție. *Ecatarina Popovici*, ca mamă; *Lelia și Mărioara*, ca fiice; *George Popovici*, ca frate; *Maria Ivanescu*, ca soră; *Romul Ivanescu*, ca cumnat.

— Subscriși aducem la cunoștință cu inima înfrântă de durere, că mult iubita noastră fiică, soră, soție, nepoată, vară, cumnată, și mamă, *Elena născută Ghejiu* și măritată ear' *Ghejiu* în etate de 31 ani, în al 13 an al fericitei sale căsătorii după un morb greu de 2 săptămēni, și-a dat sufletul în mâinile celui prea înalt, în 14 Sept. c. în Târnova. Fie-i țerina ușoară și memoria binecuvântată. O deplând rudeniile: *Ruja Ghejiu Rusu* ca mamă; *Iosif Ghejiu*, *Floarea Ghejiu măr. Rus*, *Maria Rus*, și *Petru Ghejiu* ca frați, *Costa Ghejiu* ca soț, *Nic. Emilia*, *Constantin*, *Ioan*, *Talia*, *Constantin*, *Solomia măr. Trand.* *Fortun*, *Talia măr. Pagu*, *Pătruța măr. Pagu*, ca unchi și mătuși, *Ianoși*, *Maria Fortun*, *Petru Iconia*, *Elena Persida*, *Pagu Ianoși*, *Cumbria Ghejiu* ca veri și văruițe, *Ioan Ghejiu*, *Gligoria Ghejiu* ca cumnați, *Maria Floare* și *Ioan* cu fii.

— Din *Nădlac* ni-se anunță încetarea din viață a doamnei vęd. *Cristina Petroviciu*, născ. *Popoviciu* răposată la 4/16 Septembrie 1897 după un morb greu plin de suferințe, în etate de 88 ani. Înmormântarea s'a făcut la 5/17 Septembrie 1897. O deplâng *Joța Popoviciu*, frate; *Aureliu Petroviciu*, fiu, avocat; *Maria Roman*, noră.

Ciocniri de trenuri. În timpul din urmă s'au întâmplat în mai multe părți ciocniri de trenuri și alte nenorociri, când mai totdeauna au căzut jertfă vieți omenești.

Zilele acestea s'au întâmplat în Ungaria două ciocniri. La un tren de persoane, care mergea spre stațiunea *Szabadka* s'a aprins osia unui vagon. Trenul s'a oprit, dar până-când se stingă focul, a sosit trenul accelerat dela *Zombor* și s'a isbit cu atâta putere în trenul de persoane, încât două vagoane s'au sfărmat cu totul.

Mai mare nenorocire s'a întâmplat la stațiunea *Kaposvár*. Trenul accelerat, care mergea dela *Pesta* la *Fiume*, s'a ciocnit cu un tren militar, care se afla în stațiune. Ciocnirea a fost foarte puternică. Trei frânari, un mașinist și 6 soldați au murit la moment, ear' 30 de soldați sânt greu răniți.

Mai multe vagoane s'au sfărmat și o mașină s'a stricat. Cine poartă vina pentru nenorocire nu se știe; s'a introdus cercetare.

Foc. Din *Vidra-de-sus* ni-se scrie: Duminecă, în 7 Septembrie a. c. după prânz la 3 oare a ars cancelaria notarială comună dela *Vidra-de-jos*. Paguba este mare, căci zidirea a ars de tot, numai copilele cărților fundare și matriculele au fost scăpate. Focul s'a iscat din nebagare de seamă.

Suspendare de execuție. Din *Giula* se anunță, că direcțiunea financiară de acolo a făcut cunoscut, că ministrul de finanțe a suspendat execuțiile de dare pentru acei economi din comitatul *Bichis*, cari în urma vremii nefavorabile au suferit pagube în vara din estan.

Constituire. Ni-se scrie: Membrii societății de lectură a elevilor dela „Institutul preparandial gr.-cat. din Blaj” întrunindu-se în 15 I. c. sub conducerea M. O. domn *Ioan F. Negrușiu*, profesor, președintele societății, și-au ales ca oficiali pentru an școl. 1897/8 pe următorii: V.-președintele *Emanuil Comanesc*, ped. an. III.; notar *Romul Botezan*, ped. an. III.; cassar *F. Murășan*, ped. an. II.; controlor *N. Vas*, ped. an. I.; bibliotecar *Laurențiu Pop*, ped. an. III.; arhivar *Teodor Irimieș*, ped. an. III.; ear' de redactor pentru foaia societății „*Speranța*” *Michai Găzdac*, ped. an. III.; — ca membrii colaboratori: *Ioan Zăpa*, ped. an. III.; *Ioan Neamțu*, ped. an. III.; *Ioan Fētu*, ped. an. III.; *Nicolau Degan*, ped. an. III.; *V. Șandru*, ped. an. II.; *C. Langa*, ped. an. II.; *A. Ocean*, ped. an. I.

Și-a găsit moartea. Mare nenorocire a pătît Sâmbăta trecută, 18 Septembrie băiatul *Teodor* de 13 ani, al lui *Todor Popovici* din Turnișor (lângă Sibiu). Umblând prin locul de cucuruz al părinților sei, băiatul *Todor* a găsit, din întâmplare un glonț de tun, care va fi picat acolo acum cu prilejul manevrelor. Luând cu mare bucurie glonțul băiatul a dat și s'a jucat cu glonțul, aruncându-l încoace și încolo. Trântind odată glonțul cu toată puterea sa de pământ, s'a aprins pravul de pușcă din el, a plesnit cu o grozavă detunătură și s'a împrăștiat în bucăți. O bucată de acestea a lovit pe băiat în gât și i-a omorât numai decăt. Un alt băiat, văr al lui *Todor Popovici*, a fost greu rănit la un ochiu și acum zace în spitalul de aici.

Oamenii noștri trebuie să fie cu grije când găsesc astfel de gloanțe, căci ele sânt pline și se descarcă la o lovitură mai grea.

Căleu distins de împăratul german. Căleul Prusiei, *Reindl* și-a sărbătorit zilele acestea jubileul de aur al căsătoriei sale. Din acest prilej împăratul *Wilhelm II.* i-a trimis urări de fericire și l'a distins cu un ordin pentru... merite. Că ce fel de merite, nu spune scrisoarea.

Crocodil în Vistula. Aproape de *Krakau*, în satul *Mogilo*, s'a aflat zilele acestea un crocodil în râul *Vistula*. Țeranii spăriați, nu știau ce să fie namila care tot ieșea la suprafața apei. Cercând să scape odată de ea, au cerut ajutor la *Krakau*. Câți-va domni s'au și grăbit la fața locului și vędend, că crocodil e namila aceea, au pușcat mai de multe-ori în ea. Crocodilul, greu rănit, s'a retras în afunzimile valurilor, țeranii l-au prins însă și l-au bătut până ce l-au omorât. Probabil, că crocodilul a scăpat din vre-o menagerie și așa a ajuns în râu.

Mai nou.**Pacea între Grecia și Turcia.**

După pertractări de trei luni și jumătate s'au statorit condițiile de pace între Grecia și Turcia. În înțelesul pactului Grecia plătește Turciei 4 milioane funți turcești, ca despăgubire de războiu; pentru de a se plăti regulat aceasta sumă, se alcătuește în Atena o comisie internațională, din încredințați de ai puterilor, adecă se pune Grecia sub controlă financiară. Eșirea oștirea turcești din *Tesalia* se va face la o lună după-cesă va începe plățirea de despăgubire. Prin încheierea păcii se încep ear' legături regulate între cele două țeri.

Condițiile de pace sânt grele pentru Grecia, de ceea-ce se plâng și foile grecești.

R Î S.**Țiganul la primărie.**

Se duce un puiu de țigan să fure prune din grădina unui Român, dar hoțul de păgubaș îl vede, și punend mâna pe el, îi trage o păruială de vedea numai stele verzi... Aude tatăl dănciucului pățania fiului seu, și hai... pornește la primar, se-l joace el pe Românul. Spune și spune țiganul toată șiretenia de i-se urise și primarului de atâta gârduială pe capul lui. Vędend primarul că țiganul n'avea martor, și nici nu-l lasă în pace, ce se gândește? chiamă pe dănciucul bătut și-l întreabă, în auzul tuturor:

— Bine, mē, haramina dracului, tu acolo erai când te-a bătut creștinul asta!

Dănciucul, fără să gândească răspunde repede:

— Bha, nu heram hacolo, nu, mână chate-aș; nu heram zhēu. Numai aveam de gând să mă duc!...

POSTA REDACȚIEI.

I. E. în Ruscior. Cumpără cartea: *Vinuri de poame*, de *G. Halip* și vei afla ce vrei să știi; cartea costă 25 cr. și se află de vânzare la noi.

Abonent nr. 9878. 1. Vinovat este acela, care a luat bani pe cambiul pierdut și contra aceluia trebuie făcută arătare. 2. Banca „*Transilvania*” e românească săsească. V'o recomandăm pentru asigurări. 3. Dacă se perde recepșul și știi cel puțin vremea (ziua) când s'au pus banii, îi poți căuta la postă și capeți alt recepș.

Abonent nr. 3025. Preotul etc. sânt scutiți să face drum; numai dacă au avere privată trebuie să ia parte la facerea drumului. Drumul faceți-l bucurându-vă căci spre binele d-voastră îl faceți!

Pentru redacție și editură responsabil: *Ioan Morariu*
Proprietar: Pentru „*Tipografia*” societate
acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

LOTERIE.

Tragerea din 18 Septembrie n.

Timișoara: 62 58 22 5 78
 Viena: 66 18 53 83 29

Tragerea din 22 Septembrie n.

Brünn: 71 72 44 4 52

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.
Duminică, 14 Septembrie: Jibeu, Lăpușul-ung., Zam (comit. Hunedoarei). În săptămâna născută de Mihail c. n. Nușfalău (Szilagy-Nagyfalu).
Luni, 15 Septembrie: Abrud, Almașul-mare, Séc, Rosnyóhánya.
Marti, 16 Septembrie: Reteag, Supurul-de-jos.
Mercuri, 17 Septembrie: Ciuc-Sereda, Etéd, Mănașturul-Clujului, Sălașpatacul-super., Uzon.
Joi, 18 Septembrie: Alba-Iulia, Bachnea, Codlea, Malencrav, Rușii-munți (Maros-Oroszfalu).
Vineri, 19 Septembrie: Șieul-mare (comit. Bistrița-Năsăud).
Sâmbătă, 20 Septembrie: Băiuț, Zălau.

Călințarul săptămânii.

Zilele	Călințarul vechiu	Călinț. nou	Soarele
	Dum. a 14-a după Ros., gl. 6, sft. 4.	rés.	ap.
Dum.	14 (†) Înălț. S. Cruci	26 Ciprian	6 3 5 57
Luni	15 S. Mc. Nichita Rom	27 Cos. Dam.	6 4 5 56
Marti	16 Mța Eutimia	28 Venț. reg.	6 6 5 54
Merc.	17 Mucenița Sofia	29 Mich. Ar.	6 8 5 52
Joi	18 Cuv. Eumenie	30 Ieronim	6 11 5 49
Vineri	19 Muc. Trofim	1 Oct. Rem.	6 13 5 47
Sâmb.	20 Muc. Eustatie	2 Leodegar	6 14 5 46

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[1492] 16 30

asigurează prelungă condițiile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1893 fl. 989,031.85	în a. 1870—1893 fl. 808,118.60
în a. 1894 " 56,333.20	în a. 1894 " 59,659.—
în a. 1895 " 50,463.35	în a. 1895 " 66,862.11
în a. 1896 " 61,925.11	în a. 1896 " 81,784.—
Suma fl. 1.157,753.51	Suma fl. 1.016,423.71

2,174.177 fl. 22 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **999.950 fl. 23 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslusiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

TUTU ERŐS,

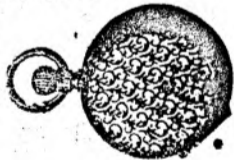
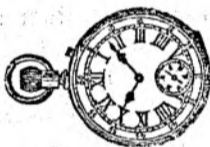
str. Cisnădiei 3. SIBIU. str. Cisnădiei 3.

Edificiul băncii „Transilvania“.

Cel mai ieftin izvor de procurare, cel mai mare deposit în toate soiurile. Oroloage, lanțuri de oroloage, giuvaieră, obiecte de aur și argint, cercei, inele, brățări, lanțuri de gât, broșuri, brățări cu orologiu, garnituri și decoruri de masă în aur și argint curat. [1151] 21—38

Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

Comandele din afară se execută prompt și conștientios.

La Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu se află tot felul de

cărți școlare,

precum și tot felul de recușite de scris, pene, tocure, cerneluri diferite colori, diferite ceruse, de desen, căiete pentru limba română și germană, pentru comput, dictando, hârtie de desen, diverse gumi, liniale, călmare.

Comandele se efectuează cu cea mai mare acuratețe și promptitudine.

Pentru numeroase comenzi invita

Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Mare prăvălie

de

băcănie, candite, delicatose, bumbacuri etc.,

a societății comerciale

„CONCORDIA“

Str. Măcelarilor nr. 20.

Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei“.

vânzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatose, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia“.

Prăvălia noastră arangiată după recerințele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corespunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zăhar Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Icre negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fruite sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petrolen etc.

diferite sămânțe agronomice plombate și scutite de rocolină cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțământul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțoești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Păr, (Haras) bercă, mătăsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numeroasele comenzi ale M. O. public și promițând serviciu prompt, semnăm cu toată stima.

„Concordia“, societate comercială pe acții.

[1089] 89—

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de **învățător** la școala comunală din **Racovița** cu termenul de **10 Octombrie 1897**.

Emolumentele:

1. Salar anual de 300 fl. și cuin-cuenalele legale din cassa alodială.
2. Relut de lemne 16 fl. anual, cuartir și grădină.
3. Concurentul să fie de naștere român, se recere se știe limba română și maghiară în scris și în vorbire bine, mai departe se recere se aibă cunoștință de muzică vocală și instrumentală pe note, ca să poată compune un cor, după un progres mulțumitor se pune în prospect ridicarea salariului la 400 fl.
4. Presentarea concurenților în comună în vre-o Duminică ar fi de dorit.
5. Concurenții au de a-și așterne suplicile instruate conform legii scaunului școlar comunal din Racovița u. p. Felső-Sebes (Szebenmegye).

Racovița, în 21 Septemvrie 1897.

David Ioan,

[1955] 1-1

vicepreședinte.

Portretul dlui profesor

Dr. Weigand,

ca călăreț,

cum își face călătoria de studiu printre Români, se află de vânzare cu prețul de 2 fl. exemplarul la subscrisul fotograf. Tabloul are mărime de 33 cent. înălțime și 40 centim. lățime. La comanda prin postă sunt a se adauge încă 10 cr. pentru pachetare și porto. [1944] 2-6

Alexandru Roșu,
fotograf în Bistrița.

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoștință publicului, că locul de pășune, prima clasa, de după Bărcu, între 2 păduri, la adăpost foarte bun, și prin mijlocul pășunii curge un pârâu cu apă ca cristalul, în abundență, care cuprinde 190 jugere catastrale, foarte potrivite pentru pășunatul oilor, se va da în licitațiune Duminică, în 21 Septemvrie 1897, în școala gr.-or. de comitetul parochial din loc. la 2 ore p. m. din 1 Octombrie 1897 până în 23 Aprilie 1898 ad. st. George st. v., care se aduce la cunoștință publică.

Roșia-săsească (com. Sibiului),
8 Septemvrie 1897.

Oficiul parochial gr.-or.:

Ioan Bânda,

[1953] 2-3

paroch și președintele comitet. par.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressandt.

Cine bea

Kathreiner

Cafeaua de maltă Kneipp

Toți cari doresc a-și conserva și întări sănătatea și totuși să nu renunțe la obicinuita și plăcuta folosință de cafea. Pentru-că un adaus de cafea Kathreiner delatură efectul dăunos sănătății ce-l produce folosința cafelei de boane. *****

Toți aceia, a căror bună dispoziție este jignită

prin ceva. Îndeosebi la cei ce sufer de stomach și nervi s'a dovedit folosința de cafea Kathreiner pură în mii de casuri ca cea mai bună beaură și cea mai ușoară de mistuit. *****

Toate femeile și toți băieții, pentru a căror debilă constituție cafeaua Kathreiner este foarte ușor suportabilă, care pură sau și amestecată cu cafea de boane devine o beaură de un gust plăcut și predilect. *****

Toți aceia, cari vor să cruce în gospodărie și totuși să aibă o cafea bună și sănătoasă. Aceasta o poate oferi pentru ori-și-cine, pe placul tuturor singură numai cafeaua lui Kathreiner ca adaus la cafeaua de boane sau pură. *****

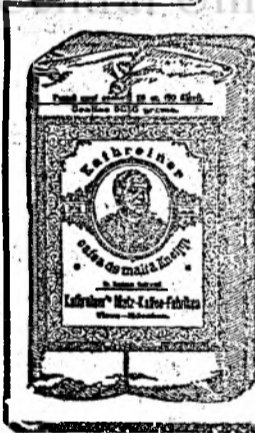
Mă mi place mai mult!

Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp

este o adevărată cafea de sănătate și familie, prin care prin un mod de fabricațiune al lui Kathreiner aprobat în toate țările și de cele mai mari autorități, se dă cafelei de boane un gust admirabil. Cafeaua Kathreiner împreună gustul exotico al cafelei de boane cu cunoscutele calități sanitare a cafelei indigene de maltă.

Rugare: Pentru de a nu fi sedus și înșelat să se considere, cetească cu grije cele imprimare pe pachetul original cu inscripția „Kathreiner“.

Pachete fără numele **Kathreiner** nu sunt veritabile

[3108] 9-12

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.

Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

[862] 21-38

Direcțiunea institutului.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.